

Correctievoorschrift VWO

2012

tijdvak 1

kunst

beeldende vormgeving - dans - drama - muziek - algemeen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regel

Voor dit examen kunnen maximaal 62 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1 Piëta

1 maximumscore 2

drie van de volgende antwoorden:

- Het lichaam van de dode Christus is (hoekig) geknakt.
- Hij heeft bloedende wonden / wonden met gestold bloed.
- Zijn lichaam is mager of uitgeteerd.
- Maria heeft een bedroefde uitdrukking op het gezicht.
- Het onderwerp van een moeder met een dood kind is per definitie meelijwekkend.

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

2 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- onderwerp piëta (één van de volgende): 1
 - De opdracht voor een piëta op zijn graf weerspiegelt de religieuze geest/de vroomheid van de kardinaal/hoe hij begaan is met het lijden van Christus (en de mensheid).
 - Hiermee hoopt de opdrachtgever dat Maria (als hemelse moeder) zijn voorspraak zal zijn / zorgt dat hij na zijn dood in de hemel wordt opgenomen.
 - Een piëta (van dit formaat) is een sterk symbool voor de macht van de Kerk, die op die manier vergeleken wordt met Maria als zorgend voor de gelovigen.
- keuze kunstenaar (één van de volgende): 1
 - De kardinaal kiest een getalenteerd en/of veelbelovend kunstenaar omdat hij dan, als iemand met oog voor kwaliteit, 'het mooiste beeld van Rome' kan laten scheppen.
 - Als de kunstenaar inderdaad beroemd wordt, draagt die roem bij aan het aanzien van de kardinaal als kunstlievend mecenas.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 4

- schoonheidsideaal (drie van de volgende): 3
 - Het ideaal van de klassieke schoonheid is terug te zien in de geïdealiseerde gezichten en lichamen in goede proporties en/of in de juiste anatomie.
 - Maria is leeftijdloos weergegeven (in feite te jong voor een moeder van een volwassen zoon): de werkelijkheid is ondergeschikt gemaakt aan het ideaalbeeld.
 - Het gave lichaam van Christus draagt nauwelijks sporen van lijden of doodsstrijd, dus hier is ook sprake van idealisering.
 - Evenwicht en/of harmonie wordt verkregen door Christus in verhouding kleiner te maken, zodat een rustige driehoekcompositie ontstaat, of: Christus ligt zó in Maria's schoot dat een evenwichtige/harmonische (driehoek) compositie ontstaat.
 - De vormgeving van de draperieën is overtuigend plastisch.
 - De volmaakte schoonheid wordt verhoogd door de verfijnde, gedetailleerde uitvoering en/of door het glanzend gepolijste marmer.
- spirituele betekenis: 1
Een kunstwerk met goede proporties en zichtbare (klassieke) schoonheid weerspiegelt de goddelijke perfectie.

4 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- De muziek is overwegend in mineur gecomponeerd en daardoor ernstig.
- De melodie heeft kleine toonafstanden of er zijn slechts kleine intervallen en/of er zijn geen grote sprongen in de melodie en daardoor is de muziek rustig.
- Het ritme bestaat uit vrij lange notenwaarden (zonder geprononceerde ritmische figuren) en daardoor is de muziek rustig.
- Het tempo is relatief laag en/of er zijn lange noten of lange lijnen te horen en daardoor is de muziek rustig.
- Er zijn alleen stemmen te horen, waardoor de muziek zuiver of hemels klinkt (als engelen) en daardoor sereen is.

per juist antwoord 1

Vraag	Antwoord	Scores
5	<p>maximumscore 1</p> <p>De componeerstijl is homofoon gezet en gezongen en daardoor is de tekst goed te verstaan. (De verschillende stemmen gaan door het gelijke ritme gelijk op).</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Als alleen geantwoord is dat de tekst goed te verstaan is geen scorepunt toekennen.</i></p>	
6	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het <i>Stabat Mater</i> is een onderdeel van de Mariaverering (in de katholieke Kerk): de rol van Maria als moeder (van Jezus en van alle gelovigen) en bemiddelaar bij God is bij uitstek geschikt om het geloof dichter bij de mensen te brengen. – De gelovige kan zich identificeren met haar verdriet en/of het <i>Stabat Mater</i> roept diepe emoties op en daardoor voelt de gelovige zich met de (katholieke) Kerk verbonden. 	
7	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de eerste coupletten wordt de smart van Maria beschreven; het negende en tiende couplet staan in de 'ik-vorm': de tekst verandert in een smeekbede van de gelovige die met haar mee treurt • In de muziek is een overgang tussen het achtste en negende couplet te horen: het ritme verandert even (van een tweedelige maatsoort in het achtste naar een driedelige maatsoort in het negende) en je hoort een soort troostend wiegen (daarna wordt teruggekeerd naar de tweedeligheid) 	<p>1</p> <p>1</p>
8	<p>maximumscore 3</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (drie van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – De houdingen van de figuren zijn verwrongen en of de lichamen zijn (mager en) hoekig/karikaturaal. – De manier van schilderen is direct, met een zichtbare grove kwaststreek. – De kleurcontrasten van het bleke wit, het bloederige of schrijnende rood en het doodse zwart versterken de inhoud. – Vuist en voet van de man zijn afgesneden / hij barst uit het kader / het vlak is helemaal gevuld met de figuren, wat een beklemmend effect geeft. – De letters zijn grof / handmatig en/of op elkaar gepropt, wat enigszins beklemmend werkt. <p>per juist antwoord</p>	<p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Het ritueel van het zorgvuldig (op steeds dezelfde manier) vouwen van een overhemd is een vorm van zorgzaamheid en/of drukt de liefde van de moeder uit die de kleding van haar zoon aanraakt / gladstrijkt / verzorgt 1
- Betekenis van het voortduren van het ritueel (één van de volgende): 1
 - De herhaling benadrukt het voortduren van de afwezigheid van de/een zoon en daarmee het levenslange verdriet of de eenzaamheid.
 - Omdat de vrouw steeds een andere japon draagt, het bed een andere spreij heeft, wordt gesuggereerd dat in verschillende (oorlogs)landen hetzelfde leed geschiedt voor evenzovele moeders.
 - Omdat het gezicht van de vrouw niet te zien is en zij steeds een andere japon draagt, wordt het thema verlies of verdriet iets van alle moeders/ouders die een zoon/kind verliezen.

Blok 2 Salome

13 maximumscore 2

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

- verandering in tijd/tijdsverloop (één van de volgende): 1
 - Hij heeft de drie belangrijkste elementen van het verhaal als scènes binnen één kader / in één ruimte / als één voorstelling gepresenteerd, waardoor het verhaal snel te herkennen is: de dans, de onthoofding en het hoofd op een schaal.
 - Hij heeft de hoofdpersoon twee keer weergegeven (links dansend voor de koning en zijn gasten, rechts met het hoofd van Johannes op een schaal) en maakt daarmee een onderscheid tussen wat zich eerst links (onder de vier kleine bogen) afspeelt en later rechts (onder de grotere bogen; nog versterkt door de duidelijke scheiding tussen de linker- en rechterbogen).
- verandering van plaats (één van de volgende): 1
 - Herodes en Herodias (en hun gasten) zitten geheel links van de dansende Salome in het midden. Geheel rechts wordt Johannes de Doper in zijn cel onthoofd. Cel en feestzaal worden gescheiden door de scène waarin zijn hoofd wordt aangeboden (door Salome, aan Herodias, die dus twee keer zijn afgebeeld).
 - De ruimte met de feestzaal is (tegelijk verbonden met maar ook) gescheiden van de ruimte met de gevangenis cel door de bogen aan het plafond: de kleine bogen boven de feestzaal zijn duidelijk gescheiden van de grotere bogen rechts.

Vraag	Antwoord	Scores
14	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben: De middeleeuwse kunstenaar was een ambachtsman die gebonden was aan conventies en die zijn meester en/of de theologische voorschriften volgde. (Dit was belangrijker dan eigen inventies.) Eerder gebruikte schema's / voorstellingen / composities (waren herkenbaar en) werden dan ook vaak overgenomen.</p>	
15	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben: De dans is extreem acrobatisch en/of de danseres is lenig en soepel: daaruit kun je afleiden dat fysieke virtuositeit belangrijk was en werd bewonderd.</p>	
16	<p>maximumscore 3</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitbanning (twee van de volgende redenen): <ul style="list-style-type: none"> – Dans legde te veel nadruk op het lichamelijke: God moest niet met het lichaam, maar met de geest geëerd worden. – Dans zou (zeker in lagere sociale klassen, waar men zich niet zou kunnen beheersen) leiden tot vleselijke zonden. – Dans verwees naar oude heidense rituelen, die voor de Kerk bedreigend waren. – De Kerk beschouwde de dans als iets duivels. Slechts de duivel kon de krachten losmaken die tijdens het dansen bezit lijken te nemen van de dansers. • Het verhaal over Salome legitimeerde de weerzin van de Kerk omdat het dansen hier dramatische gevolgen had: Herodes raakt er zo van in de ban dat hij accepteert dat iemand als geschenk voor het dansen onthoofd wordt 	<p>2</p> <p>1</p>
17	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • spel (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – De zwoele blikken van Salome worden afgewisseld met de blikken van de toeschouwers (Herodes en Herodias) die suggereren dat de dans van Salome verleidelijk en/of opwindend is. – Verleidelijkheid wordt ook op stereotiepe wijze verbeeld door Salome een vorm van striptease te laten uitvoeren. • dans: <p>De (dans)bewegingen van Salome zijn clichématig sexy: de bewegingen zijn rond en vloeiend / accentueren de vrouwelijke vormen en/of ze tonen veel heupbewegingen en laten het lichaam zo voordelig mogelijk uitkomen.</p>	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (drie van de volgende):

- Als ze opkomt maakt Salome een loopbeweging, waarbij ze haar benen in de lucht schopt: zo legt ze de nadruk op haar (blote) benen.
- Ze maakt een golvende beweging vanuit haar knieën naar haar bovenlijf, waarmee ze haar vrouwelijke lichaamsdelen accentueert.
- Ze maakt armbewegingen in de richting van Herodes en terug, alsof zij hem wenkt.
- Ze brengt één arm zijwaarts en onthult zo haar schouder (terwijl ze haar hoofd naar hem toekeert) alsof ze hem uitnodigt.
- Aan het eind van het fragment draait Salome zich om terwijl ze haar armen opent: daarmee onthult ze zichzelf voor Herodes.

per juist antwoord

1

19 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Salome wikkelt zich in en uit de zwart-witte sluier (en trekt hem strak om haar lichaam). Daarmee (benadrukt zij haar lichaam en) verhuult en onthult zij zichzelf voor Herodes.
- Salome danst met een rode (transparante) sluier die haar letterlijk verbindt met Herodes. Zij trekt aan, houdt vast en laat los en bepaalt zo wat er gebeurt (Herodes volgt).
- Salome verbindt zich door een rood/zwarte sluier met Herodes. Zij spint zich in, naar hem toe en ze walsen samen, dan draait zij zich er weer uit: een fysiek spel van aantrekken en afstoten.

per juist antwoord

1

20 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Grahams keuze voor Herodias als centrale figuur past in haar visie omdat ze graag het innerlijk conflict toont van haar personages. Herodias, die vreest wat de toekomst brengt, kan meer psychologisch drama bieden dan het wat oppervlakkige spel van verleiding dat Salome speelt met Herodes.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

(Expressionisme is de uitdrukking van gevoelens/emoties.) In het fragment worden gevoelens/emoties uitgedrukt door (twee van de volgende):

- De vele expressieve armgebaren, waarmee innerlijke gevoelens (angst, wanhoop en frustratie) worden verbeeld (en die worden ondersteund door de gezichtsuitdrukkingen).
- De techniek van contraction and release: deze techniek, die vanuit het centrum van het lichaam plaatsvindt (volgens Graham het fysieke startpunt van alle bewegingen) staat in nauw verband met innerlijke impulsen, of: de afwisseling van aanspanning en loslating geven een zwiepend karakter aan de dans alsof de innerlijke impulsen uit heftige emoties bestaan, waardoor de danser wordt getroffen en voortbewogen.
- De danseres stort zich ter aarde, wat een dramatisch en/of een wanhopig effect geeft, of de danseres maakt veel gebruik van de vloer: het aardse karakter is kenmerkend voor expressionistische dans.

per juist antwoord

1

22 maximumscore 1

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

Ja, omdat deze animatie een goed beeld geeft van wat kenmerkend is voor Grahams dans: het filmpje analyseert de aardse, naar de grond gerichte bewegingen en het gebruik van kostuums die zo typerend zijn voor Graham.

of

Nee, want de animatie laat alleen de bewegingen van Grahams dans zien en gaat voorbij aan het feit dat haar werk ook een inhoudelijke betekenis heeft: de 'high art' van haar dans is hier teruggebracht tot de 'low art' van een animatie.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 3 Joseph

23 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Het is logisch om een musical als totaalproduct te verkopen omdat musical bestaat uit de combinatie van plot, muziek, choreografie en toneelbeeld.

Als een van deze elementen wordt gewijzigd, verandert het karakter van de musical.

24 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Met het lied wordt verteld dat Eliza grote vorderingen maakt in haar spraaklessen: al zingend is ze in staat om steeds meer beschaafde woorden correct uit te spreken 1
- Met het spel wordt aangetoond dat het klassenverschil tussen de personages kleiner is geworden: alle drie personages zijn even uitgelaten 1

25 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De Verenigde Staten waren het symbool van 'het goede'/'het moderne'. Dit beeld van de Verenigde Staten ontstond doordat zij de bevrijders van Europa waren en/of economische (Marshall) hulp boden en/of een sterke bondgenoot in de Koude Oorlog tegen de Sovjet-Unie waren.

26 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Uit de tekst blijkt een vrijere moraal op het gebied van gezin en seksualiteit (de dochter kan misschien zwanger worden van de eerste de beste man); dit sluit aan bij de seksuele revolutie en/of de komst van de anticonceptiepil en/of de emancipatie van de vrouw 1
- Uit de tekst blijkt de rebelsheid van de jeugd (vader is een hypocriet en een nul) en een verandering van de traditionele gezagsverhoudingen binnen het gezin 1

Vraag	Antwoord	Scores
27 maximumscore 2	<p>twee van de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De cameravoering is sober of bestaat maar uit één shot: het lied wordt in beeld gebracht met één camera. – De camera zoomt schokkerig op de zangers in. – Het kader wordt in beeld gecorrigeerd: de focus wordt door een onverwachte camerabeweging gecorrigeerd. 	
	per juist antwoord	1
28 maximumscore 2	<p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – In het verhaal komen grote groepen voor (de broers, het hof van de farao), waardoor massascènes mogelijk zijn, of: er spelen zowel individuen als groepen een rol, waardoor een afwisseling tussen solo's en koorwerk tot stand gebracht kan worden. – De verleidingsscène (met Potifars vrouw) biedt de mogelijkheid tot erotische scènes. – Het onderwerp droomuitleg is een mysterieus aspect dat tot de verbeelding spreekt en dat in een musical mooi kan worden vormgegeven. – Het verhaal speelt zich af op verschillende plaatsen, waardoor allerlei verschillende decors gebruikt kunnen worden. – Het speelt in Egypte en dat is exotisch. – Er is een happy end: een goede afloop is een voordeel voor een musical. 	
	per juist antwoord	1
29 maximumscore 2	<p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De dans versterkt het eclectisch karakter door het opvoeren van diverse dansstijlen, zoals klassiek ballet en/of showballet en/of volksdans • De kostuums dragen bij aan het eclectisch karakter van de voorstelling door het naast en na elkaar tonen van diverse modebeelden door de jaren heen, bijvoorbeeld rock&roll, Egyptische oudheid, disco en/of folklore 	
		1
		1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De muziek is zo gecomponeerd dat er veel variatie (voor ‘elk wat wils’) in zit: bijvoorbeeld een koor met begeleiding van een symfonieorkest versterkt met popinstrumenten en/of a capella-fragmenten en/of een of meer solisten met orkest.
- De tekst van de zangers moet goed te verstaan zijn en daarom moet de muziek een dienende functie hebben en mag deze niet te ingewikkeld zijn: de melodie is eenvoudig / eenvoudige vorm.
- De muziek moet herkenbaar zijn (om bij te dragen aan het succes van de musical): de melodie is voorspelbaar en/of wordt een paar keer herhaald en is dus gemakkelijk te onthouden.
- Op de muziek moet gedanst kunnen worden: de muziek heeft een vast tempo en een vast ritme.

per juist antwoord

1

31 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Door zo'n programma (met meer afleveringen) krijgt de musical vooraf al veel aandacht.
- Door het competitie-element leeft het publiek mee met de kandidaten en krijgt zo een band met de hoofdrolspeler.
- Via het programma raakt het publiek al enigszins bekend met de muziek en de inhoud van de musical.
- Doordat de winnaar in elke uitzending optrad, heeft hij als uiteindelijke hoofdrolspeler al een grote bekendheid.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 2

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Het wedstrijdelement levert spannende televisie op: het publiek wil weten wie er wint.
- Onbekende Nederlanders doen mee en winnen: dit suggereert dat iedereen een ster kan worden.
- De programma's zijn zo gemaakt dat het publiek optimaal kan meeleven met de kandidaten, zowel met winnaars als verliezers.
- Het publiek heeft leedvermaak als iemand door een jury wordt afgekraakt.
- Het publiek kan meebeslissen.

per juist antwoord

1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 29 mei naar Cito.

6 Bronvermeldingen (voor zover deze niet elders in het examen zijn aangegeven)

tekst 1	James Hall, <i>Hall's Iconografisch handboek</i> , Londen 1974, 7e druk Leiden, 2011
tekst 4	Grout, D.J., Palisca, C.V., <i>Geschiedenis van de westerse muziek, A History of Western Music</i> , 1988, 1994, 2004
tekst 9	http://www.annie-mg.com/default.asp?path=xy0r74un , 6 december 2010 geraadpleegd februari 2011